

Nr 192.

Av herr **Hamrin**, om skrivelse till Kungl. Maj:t i fråga om införande av restaurangskatt.

Som känt är, ha vid uppgörandet av sista årens statsverkspropositioner och statsregleringar betydande svårigheter uppstått. Att kommande års arbete för regering och riksdag härutinnan icke blir lättare torde villigt erkännas av alla. Det gäller därför att tillse, att icke blott största möjliga sparsamhet iakttages, utan jämväl att nya källor uppsökas för fyllande av statens behov av ökade inkomster.

Redan under de sist förflutna åren ha från olika håll inom riksdagen betonats, att de direkta skatterna numera nått en sådan höjd, att gränsen icke kan överskridas utan fara för landets näringsliv. Utan att ingå i en diskussion härom i detta sammanhang torde det dock kunna fastslås, att de direkta skatterna f. n. äro tryckande. Med hänsyn härtill har också regeringen i årets statsverksproposition bebådat förslag om höjande av finanstullar i avsikt att därigenom öka statens intäkter.

Beträffande dessa s. k. indirekta skatter råda alltjämt olika meningar om det berättigade i eller ändamålsenligheten av att höja desamma och detta särskilt tullarna. Det gamla påståendet om att framför allt livsmedelstullarna ojämnt och orättvist drabba de mindre bemedlade och fördyra livsförnödenheterna för de minst bärkraftiga äger enligt mångas mening alltjämt sitt berättigande. Skola därför nya indirekta skatter uppsökas eller redan befintliga sådana höjas, böra anordningarna gå ut på att lyxkonsumtionen beskattas och de mera bemedlade drabbas av förhöjningarna. Den fattiges och den mindre inkomsttagarens nödtorftiga uppehälle bör i möjligaste mån skonas från fördyring, men den förmögnes överflödsförbrukning så mycket hårdare beskattas till förmån för statskassan. Ett steg i den senare riktningen kan tagas genom införande av en särskild skatt på vad som förtäres på våra fina restauranger eller de s. k. guldskrogarna.

Det är en känd sak, att under krigsåren folkets smak för restaurangliv oerhört stegrats, och även efter världskrigets slut fyllas alltjämt våra restauranger, om än icke i så stor utsträckning som under krigsåren, av en till synes köpstark publik. Man behöver blott något studera förhållandena på guldkrogarna i våra städer för att man skall finna, att det hör till regeln, att där intagas måltider, vilka kosta per person lika mycket som mången arbetarefamilj eller annan inkomsttagare i vårt land har till sitt förfogande för en hel veckas nödortfoga livsuppehälle. Sålunda torde det icke vara sällsynt, att för en enda middagsmåltid offras 30 à 40 kronor, och även om man icke vill särskilt understryka sådana siffror som de nyssnämnda, så vet var och en i förhållandena initierad, att det fattas icke penningar, då det gäller att tillfredsställa kravet på lyx och komfort på detta område.

Visserligen kan häremot invändas, att en särskild skatt på vad som förtäres på våra finare restauranger drabbar även den ojämnt och orättvist. Många äro nämligen de, vilka på grund av olika omständigheter året om intaga sina måltider på dylika ställen. Men även för dessa, som så inrättat sina levnadsförhållanden, torde en mindre extra utgift ej komma att kännas alltför tryckande. För den, som icke har råd att offra något utöver det nödvändiga, gives också möjligheter att undvika den här ifrågasatta skatten genom att i någon mån förändra sina levnadsvanor och intaga sina måltider på enklare och billigare matserveringsställen. Sådana av fullgod beskaffenhet saknas numera ej någonstädes i våra städer.

En annan invändning, vilken också möjligen kan göras mot detta förslag, är den, att en dylik skatt kommer att övervältras på innehavaren av restaurangen. Även om så i viss mån skulle komma att ske, torde vederbörande i de flesta fall och särskilt beträffande innehavarna av de större ställena kunna bära någon del av den ifrågasatta skatten. En dylik invändning torde ock sakna stöd av erfarenheten. När förslaget om t. ex. införande av nöjesskatten diskuterades framfördes såsom skäl för avslag bl. a. den synpunkten, att innehavarna av våra nöjesetablissemang skulle komma att få betala skatten. Att så icke skett vet var och en.

En svårighet vid anordnandet av en restaurangskatt är givetvis den att särskilja de olika slagen av näringsställen, så att de enkla men goda och nödvändiga bliva undantagna och lyxrestaurangerna särskilt för sig bliva klassificerade. Svårigheten är dock överkomlig, om man blott vill saken. Redan under krisåren förekom en dylik gruppering av restauranger verkställd av myndigheterna i samband med fastställande av vissa priser å vad som intogs och förtärdes. Tänkbart är också att vederbörande innehavare

i någon mån skulle kunna få medinflytande över till vilken grupp hans serveringsställe skulle hänföras.

Upptagande av den här ifrågasatta skatten torde icke möta större svårigheter. Redan nu tillhandahållas gästerna på våra restauranger en räkning eller nota vid betalningens erläggande. I en lag om restaurangskatt torde därför böra stadgas, att dylik räkning alltid skulle lämnas till kunder och skatten uppföras på denna räkning, som då också stämpelbelades i enlighet därmed. Genom att skatten utgjordes efter viss procent av räkningsbeloppet bleve den också lätt att fastställa. Kontrollen förefaller i detta hänseende icke bliva svårare eller mindre effektiv än mången annan redan nu befintlig sådan, snarare tvärt om.

Uppenbart är att en skatteförordning av nu föreslagna slag icke kan införas utan efter en ingående utredning. Ifrågasättas kan också, huruvida ej en dylik utredning jämväl borde innefatta skatt på hotellrum. Att en skatt på sådana icke är främmande för utländsk skattelagstiftning är känt.

Jag skall icke här upptaga till behandling de skattebelopp, som kunna ifrågasättas. Till en början torde det vara skäl i att ej sätta skattesatserna alltför högt. En siffra, som ej borde vara avskräckande, kan ju nämnas, t. ex. 5 % å räkningsbeloppet. Denna låga procentsats utgör i själva verket icke mera än hälften av vad som merendels betalas i s. k. drickspenningar utöver likvid för vad gästen förtärt, men även med denna ringa skatt skulle säkerligen statsverket kunna beräkna en högst betydande inkomst från den ifrågasatta skattekällan.

På grund av vad jag sålunda anfört hemställer jag,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla det täcktes Kungl. Maj:t verkställa utredning och snarast möjligt framlägga förslag om införandet av restaurangskatt.

Stockholm den 21 jan. 1921.

Felix Hamrin.

